

ROVATVEZETŐ:

WISNOVSZKY KÁROLY

Jegyzőkönyv

az 1993. március 25-én megtartott elnökségi ülésről

Jelen vannak: Varga Béla alelnök, Barátossy Gábor főtitkár, Wisnovszky Károly főtitkárh., Pápai Gábor, az SzB elnöke, dr. Marjai Zoltánné ügyv. titkár (késve érkezett): Schmotzer András elnök, Kertész József alelnök, dr.

Anda István az EB elnöke), és meghívottként Fröhlich András, Sere Ferenc a szegedi helyi csoporttól és Garamszegi István az egri helyi csoporttól.

Napirendi pontok:

1. A két helyi csoport tájékoztatója a csoportok munkájáról.
2. Alapszabály-módosítás (Barátossy Gábor főtitkár).
3. Munkaterv közlésénél hibák (Barátossy Gábor főtitkár).
4. Vadászati Kulturális Egyesület felvetése (Barátossy Gábor főtitkár).
5. Kitérítési javaslatok bekérése (Bedő, Kaán, MTESz).
6. Síverseny (Barátossy Gábor).
7. Tagdíjmelés (Barátossy Gábor).
8. Vándorgyűlési előkészületek (Wisnovszky Károly).
9. Helyi csoportokkal kapcsolati rendszer (Wisnovszky Károly).
10. Alapítvány állataltalan erdész szakemberek támogatására (Kertész József).
11. Számítógépes tagnyilvántartási program (Wisnovszky Károly).

12. Helyi csoportok és szakosztályok igényelt költségeinek tárgyalása. OEE költségvetésének jóváhagyása.

13. Erdészeti találkozók – Sopron.

14. Erdészeti politika felsőszintű alakulása (Varga Béla).

15. Vadászati jog hasznosítása (Varga Béla).

Határozatok

ad. 2. Az alapszabály-módosításhoz: az áprilisi elnökségi ülésre főtitkár úr fogalmazza egy levelet, amelynek tartalmaznia kell, hogy az elnökség hol és miért tartja szükségesnek a módosítást.

ad. 4. Az elnökség felhatalmazza a főtitkár urat, hogy utasítsa el közös állásfoglalás kiadását.

ad. 6. Az elnökség úgy határozott, hogy 3 éven át 100-100 ezer forintot juttat – pályázat útján – az erdészeti szakközépiskolák sporteszköz vásárlására.

ad. 7. A titkári értekezlet meghívólevelében kérjük fel a HCS titkárait, hogy végezzenek véleménykutatást a tagdíj-emelésre vonatkozólag, mivel az Erdészeti Lapok ez évi költségei már meghaladják az 5 millió forintot.

ad. 10. A szándéknyilatkozatot az áprilisi Erdészeti Lapokban meg kell jelenteni.

ad. 12. Az elnökség a HCS-ok és Szakosztályok igényelt működési költségeit csökkentette. E módosítással az OEE 1993. évi pénzügyi tervét az elnökségi jóváhagyta.

k. m. f.

Barátossy Gábor
főtitkár

Schmotzer András
elnök

Jegyzőkönyv

az 1993. április 20-án, a Somogyi EFAG-nál tartott elnökségi ülésről

Jelen vannak: Schmotzer András, Varga Béla, Kertész József, Barátossy Gábor, Wisnovszky Károly, Pápai Gábor, dr. Marjai Zoltánné és a vándorgyűlés rendezőbizottsága: Bóna József igazgató, Gémesi József gazd. igazgató, Pintér Ottó, a szerv. biz. elnöke, dr. Springár Ferenc, a HCS titkára, Göndöcs Gyula erd. igazgató, Szántó Gábor igazgató.

Napirend

1. A vándorgyűlés

a/ Szakmai program: téma és helyszín

b/ költségek

Részletes egyeztető tárgyalás után az elnökség a program és a résztvevői költségeket elfogadta.

Az elnökségi ülés további részén a vándorgyűlés szervezőbizottsága nem vett részt.

2. Tájékoztató az önálló Erdészeti Hivatal tervezett (lehetőséges) jogállásáról.

Határozat

ad 2. Az elnökség tagjai tudakozódnak a titkári értekezlet résztvevőitől (egynéi beszélgetések során), hogy – amennyiben az OEE-nek lehetősége lenne rá – kit ajánlanának hivatalvezetői beosztásba.

k. m. f.

jkv.	Barátossy Gábor főtitkár	Schmotzer András elnök
------	-----------------------------	---------------------------

A Sárospataki csoport 1993. május 14-én Révleányvár és Tiszacsermely határában tartott rendezvényt. Szervező és házigazda a Sárospataki Erdészeti Igazgatóság, Pálmai István erdészeti igazgató, Matisz Ferenc erdőművelési műszaki vezető, Kababik József kerületvezető erdész, Tiszacsermely; Vadon Gusztáv kerületvezető erdész, Révleányvár; Ferenc József erdőfelügyelő, Sárospatak.

Téma: Sík vidéki mesterséges erdőfelújítások problémái: kocsányos tölgyes-felújítások teljes talaj-előkészítéssel, részleges talaj-előkészítéssel és talaj-előkészítés nélkül, magaskőrös- és feketedió-felújítások teljes talaj-előkészítés után. Különösen szépek a feketedió-felújítások, melyeken 5 és 8 éves korban már tisztítást kell végezni. A tölgy és fekete dió magvetéssel kerül felújításra.

Mester László

Erdők a Közjóért Szakosztály

A szakosztály első összejövetelén az 1993. évi munkaterv megbeszélését követően a résztvevők nagy érdeklődéssel fogadták a Pápai Gábor által készített „Erdészportrék” sorozatból a „Soproni Egyetem 1956.” c. részletet. Ezt követően a tagok a szakosztály 1992. évi életéből, programjaiból vetítettek diaképeket és videofilmet.

A kihelyezett szakosztályülésen Ormos Balázs köszöntötte a megjelenteket, majd tájékoztatót adott a gazdaság helyzetéről. A kétnapos programban a TEG jó példáját mutatta a közjóléti erdőgazdasági tevékenység megvalósításának. Külön köszönet illeti Román Józsefet, aki a kihelyezett ülés programját összeállította, valamint Major Sándort, aki bemutatta a létesítményeket.

Baranyi Katalin
szakosztálytitkár

Pilisi helyi csoport, Visegrád

A bajnai erdészet területén rendeztük meg a hagyományos „jelölő” versenyt, mely most új versenyszámokkal is bővült. Az erdőművelési-erdőnevelési kijelölések mellett fatömegbecslést is végeztek a résztvevők, valamint értékelniök kellett a termőhely és a faállomány kapcsolatát is.

Az egyéni verseny első három helyezetteje:

1. Jávor György, Szentendre
2. Dankó Miklós, Budakeszi
3. Cseh János, Pilismarót

A csapatverseny győztesei:

1. Budapesti erdészet,
2. Pilisszentkereszti erdészet,
3. Gödöllői erdészet.

Köszönet illeti a bajnai erdészet munkatársait a színvonalas rendezésért.

A verseny résztvevői a baróti erdész-emlékhelyen megemlékeztek az elhunyt kollégákról.

Baranyi Katalin

Az OEE szombathelyi helyi csoportja és az erdészet szakosztály közös rendezvényt tartott Szombathelyen, illetve a Kőszegi-hegységben.

Szombathelyen dr. Major Antal ny. egyetemi tanár Divald Adolf életéről és munkásságáról tartott előadást. Külön is kitért az ország hajdani első erdészeének emberi magatartására, illetve a minisztériumból történő távoztása után vele szemben kialakult ellenséges indulatokra. Itt az idő – vélté az előadó –, hogy Divald munkásságát elfogulatlanul, a tettek alapján ítéljük meg.

A második előadást Szovják Jenő ny. erdőmérnök a Vas megyei erdő- és fafeldolgozás történetéről tartotta. A Szombathelyi Állami Erdőgazdaság egykori erdőiről, illetve a vállalat jogelődjeiről szóló előadását személyes élményekkel egészítette ki, tette élénké.

A két előadást több hozzászólás és élénk vita követte, amelyben dr. Kovács János, dr. Király Pál, Mészáros Gyula, Kronecker József és Czímber Béla vettek részt. A nézetek főleg akörül ütköztek, hogy az erdészettörténeti szakosztály és maga az OEE miként tudná segíteni a mai erdészeti politika kialakítását és megvalósítását.

A szombathelyi tanácskozás dr. Pethő József gazdaságigazgató és dr. Oroszi Sándor szakosztályelnök részavárával ért véget. A szakosztály nevében az elnök megköszönte a helyi csoport és a gazdaság vezetőségének a szombathelyi meghívást, vendéglátást.

Ebéd után a Kőszegi-hegységben folytatódott a program. A társaságot Czímber Béla főmérnök kalauzolta végig a hegység nevezetes helyein.

Dr. Oroszi Sándor

Dr. Fatalin Gyula úr, igazgató
Zalaegerszegi Erdőfelügyelőség

FELMENTÉS

Értesítem, hogy a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőségnek fennálló közszolgálati jogviszonyát öregségi nyugdíjnyújtásáig tekintettel – a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. számú 17. § (1) bekezdésének f) pontja alapján – az 1993. május 16. napjától számított hat havi felmentési idővel 1993. november 15. napjára szóló felmentéssel megszüntetem. Ezzel egyidejűleg a tv. 31. § (2) bekezdése alapján az igazgatói megbízását visszavonom.

A tv. 18. § (3) bekezdése alapján felmentési idejének teljes tartamára az 1993. május 16. napjától az 1993. november 15. napjáig mentesítem Önt a munkavégzés alól.

Kérem, hogy munkakörét az utolsó munkavégzéssel töltött napján közvetlen munkahelyi helyettesének adja át. Járandóságait és közszolgálati jogviszonyáról szóló igazolást a Zalaegerszegi Erdőfelügyelőségen átvenni szíveskedjék.

Budapest, 1993. május 6.

Dauner Márton
főosztályvezető

Az erdőfeltárási szakosztály 1993. május 25-26-án 30 fő részvételével a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság területén tartotta évi második ülését.

A kihelyezett ülés megnyitására az erdőgazdaság központjában Kaposvárról került sor. Az erdőgazdaság nevében Vízvári István köszöntötte a szakosztályt, majd Pintér Ottó fahasználati osztályvezető rövid áttekintés ismertetőt adott az erdőgazdaságról, annak jelenlegi feladatairól és problémáiról. Fekecs Lajos osztályvezető a műszaki kérdésekről, kiemelten a közel 200 km hosszú erdőfeltárási burkolt úthálózat fenntartási helyzetéről adott tájékoztatást. Az utóbbi években ezen úthálózat fenntartására fordított összeg 16,7 millió forinttal (1987) 1,5 millió forintra (1992) csökkent. Sajnos az erdőfeltárási fejlesztése pénzügyi okok miatt évek óta szünetel.

Igy a kétnapos szakosztályi ülés programja a meglévő úthálózat fenntartási kérdéseit ölelte fel. Bejárásra kerültek a Tótfalu-Simonfa és a Nádasd-Tótfalu, valamint a Ropoly-Kardosfa-Zselickifalud erdészeti utak. A fokozódó pénzügyi nehézségek ellenére – nemcsak a fejlesztésnél, az útfenntartásnál is – a szakosztály a bejárat utcai műszaki állapotát megfelelően találta, fenntartva azon véleményét, hogy a közeljövőben a műszaki és forgalmi szempontból indokolt, megfelelő nagyobb ráfordítás elmaradása esetén az útpályák rohamos tönkremenetelével kell számolni. A feltárási továbbfejlesztése a korszerű erdőgazdálkodás feltételeinek biztosítása végett a somogyi erdőekben változatlanul alapvető feladat.

A szakmai programot befejezéséért a szennai faluműzeum és a tókaji parkerdőben lévő sportlövő centrum megtekintése egészítette ki. A szakosztályülés helyi megszervezés-

séért, gondos előkészítéséért és a baráti fogadtatásért a Somogyi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaságnak, kiemelten *Fekcs Lajos* műszaki osztályvezetőnek a szakosztály köszönetét fejezi ki.

Bognár István
szakosztályvezető

7

Az Országos Erdészeti Egyesület balassagyarmati helyi csoportja rendezvényét *Szabó Ferenc*, a helyi csoport elnöke nyitotta meg, kiemelve a téma fontosságát, majd átadta a szót az előadónak. Az előadó – *Szabados János* – az ÁV Rt. szerkezeti felépítéséről, majd ezen hierarchiában az ő helyéről (vállalati alkalmazotti) és feladatáról (a 19 erdőgazdaság vagyonának védelme) tartott ismertetőt. Elmondta, hogy szakmai vonalon a nyugat-európai államerdészetekhez hasonló szakmai szervezetet kellett volna létrehozni. Példának az osztrák államerdészetet mutatta be, ahol 1000 ha erdő 2 főt tud tartani, nálunk ez a hányados a létszámszokkenések után 4,2 fő/1000 ha. Miután az államerdészetet létrehozó törvény nem jelent meg, napvilágra került viszont a jogerőre emelt privatizációs törvény (LIII/1992), illetve az ennek végrehajtását tükröző 126/92. sz. Korm. rendelet, tehát ezt kellett követni. Ennek értelmében a tartósan állami tulajdonban maradó vagyon őrzője az ÁV Rt. Továbbiakban a megjelenő kincstári törvény határozná meg a mintegy 800-900 cha erdőterület tulajdonosát. Jelenleg tehát az állam megtestesítője az ÁV Rt. Az ÁV Rt. az erdő tényleges üzemeltetésére még biztos módszerrel nem rendelkezik.

Hozzászólások

1. *Kovács Zs.*: Miért okoz gondot az erdőgazdaságok üzemeltetésében lévő elsődleges faipar? Az Rt. elnevezés is gondot okoz!

Válasz: A faipar leválasztása igen lassú folyamat, ennek oka nemcsak a tőkehiány, hanem az is, hogy a kapacitás többszöröse az alapanyagának. Az Rt. elnevezés tényleg nem a klasszikus jelentést tartalmazza, példa erre, hogy a máramarosi erdőket is annak idején a „Latorca” Rt. kezelte.

2. *Korbonskiné*: Erdőgazdaságunk áttekinthetősége a sok gazda (erdőgazdaság + természetvédelem + honvédség + vadászat) miatt reménytelen.

Válasz: Jelenleg az erdő tulajdonosa még nincs meghatározva; jogásdok szerint az ÁV Rt., az FM államtitkár szerint az FM.

3. *Gyürky J.*: Nyugaton a politikai döntést erős szakmai előkészítés előzte meg. Félt, hogy amíg piacorientált az elköpzelés, szakmailag nem fognak helyesen eljárni.

Válasz: Az erdőtervénynek igen sok, egyéb jogszabályhoz kell szervesen kapcsolódnia. Szakmai előírást kell biztosítani a magántulajdonba került erdőkhöz is, melynek költségterítése igenis politikai kérdés, mivel a magánosok közérdeket sértő károkat okozhatnak.

4. *Haraszti Gy.* Pénz arra van, amire valamely lobby kiharcolja a pénzt (valamely ok miatt úgy tűnik, az erdészek nem jól politikusok).

Válasz: A lobby nem azon múlik, hogy van-e parlamenti képviselőjük.

5. *Vendel F.*: Van-e működő Rt.?

Válasz: Csak a HM-nél, ahol jól működik, de eddig is jó volt. Az Rt. nem rendelkezhet szabadon nyereséggel, csak a tulajdonos jóváhagyása, döntése után. A termelt pénz egy része az elmaradtak megsegítésére szolgál (az ÁV Rt.-n belül van a „Szerecsenjáték” Rt. is).

6. *Szima Gy.*: Mikorra várható az „Ipoly” Rt. kimondása, tud-e az ÁV Rt. a fűrészüzemek értékesítésében segíteni, mi lesz a műszaki bázisban rejlő vagyonnal?

Válasz: Az Rt.-vé alakítás folyamatos, az „Ipoly” Rt. kb. június végére kész lesz. A fűrészüzemekkel kapcsolatban a vagyonpolitikai irányelvek fognak dönteni, a műszaki bázisról az igazgatótanács dönt a későbbiekben.

7. *Gyürky J.*: A gazdaságtalanságot a törvények okozták, melyek nem az élethez igazodtak (pl. rontott erdők radikális átalakítása).

Válasz: Eretnek, mert kimondja, hogy az erdő nem az erdészéké, hanem a kirándulóké, aki érzi, hogy miatta raktuk rendbe az erdőt. Tehát az állami erdőnek – kincstári szinten – meg kell maradnia, és nemcsak azért, hogy az erdészeknek biztos munkahelye legyen.

8. *Kovács Zs.*: Sajnos nem a bakancsos turistákkal van a baj, ezért célszerű lenne végre az erdőtervényt, mint alaptörvényt megalkotni és ehhez kellene kapcsolni a többieket. Hogyan képzelhető el, hogy az Rt. vezetőségének bérét termeljék meg a bruttó 9–13 eFt-ot kereső erdészek?

Válasz: A törvénykezés hol lassú, hol gyors. Az igazgatóság létszáma minimális, bérük megállapodás kérdése. Az irányítást nem végzi, hanem írásos határozatokat hoz a „segítésre” politikailag, kereskedelmileg stb.

Kondor Endre: Jelenleg már folyik az igazgatósági tagokkal az egyezkedés, ezen tárgyalásokon azonban nem a pénz dominál.

9. *Lévárdi Gy.*: Mi lesz a tartósan veszteséges erdőgazdaságok sorsa?

Válasz: Nem a vállalatnak, hanem a tevékenységnek kell megmaradnia, garanciavállalással segít az ÁV Rt. Ha felszámolás következne be, az ÁV Rt. „kivásárlással” olyan szervezetet alakít ki, mely gazdaságosan tud működni. A jelenlegi elképzelés szerint az erdészetek és a kerületek megmaradnak.

10. *Sipos F.* Jogtűd-e az ÁV Rt.?

Válasz: Teljeskörűen.

11. *Kondor E.*: Ellentét a központi és az egységek között, tudja-e az ÁV Rt. az erdészetet külön működtetni?

Válasz: Az ÁV Rt. nem foglalkozott ezzel, hiszen 19 erdőgazdaságot kell működtetnie. Ehhez van – a 160 ÁV Rt.-s vállalat viszonylatában – 120 fős szakembergárda.

12. *Haraszti Gy.*: Hol tart az Országos Erdészeti Hivatal megalakítása és hogyan illeszthető az átmeneti időszakba?

Válasz: Dr. Szabó János szerint a hivatal 1993. május 1-jén feláll!

13. *Korbonskiné*: Az erdőfenntartási alap szétosztása problémát okozott, és ezután?

Válasz: Disztingvál alapképzés szükséges a kitermelendő fa értékesíthetőségének függvényében. Osztalékelvonással az alap növelhető.

14. *Kenyeres L.*: Mi a helyzet az ingatlanok forgalmazásával?

Válasz: Az ÁV Rt. feladatába nem illik bele.

A helyi csoport elnöke megköszönte az előadást és a megnyugtatónak tűnő válaszokat.

Egyebekben a helyi csoport titkára ismertette követendő példaként a mecseki erdészek felhívását: 7–7 db emlékfűültetésére a honfoglalás és államalapítás 1100 éves évfordulójának tiszteletére.

Ezt követően a központi előadás véget ért.

Zorán Györgyné
helyi csoport titkár

Égy életpályája, mely maga a történelem...

Kovács Nagy Zsigmond emlékére

(rendhagyó nekrológ)

Az 1993-as Madarak és Fák Napját az OEE Csongrád megyei csoportja, a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület helyi csoportja, a József Attila Tudományegyetem Fűvészterje és a Szegei Vadspark közösen rendezte. Ez alkalommal ingyenes belépő, természetvédelmi kiállítás (Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskola), madártani előadás és bemutató (Erdészeti Szakközépiskola, Ásotthalom) csalogatta az érdeklődőket.

A Bajor Erdészeti Egyesület és az Országos Erdészeti Egyesület szervezésében, Németország szövetségi kormányzatának a támogatásával Nürnberg központtal a magyar erdőgazdálkodás 18 vezetője egyhetes szakmai szemináriumon vett részt. A rendezvény alkalmával 14 magas rangú bajor állami erdészeti és üzemi vezető tartott előadásokat, illetve vezetett a terepi bemutatókat. Az alkalomról a német sajtó részére tájékoztató közleményt adtak le. Ennek szövege az alábbi:

Sajtóközlemény

A Magyar Országos Erdészeti Egyesület elnökének, Schmotzer Andrásnak a vezetésével 20 erdészeti magas rangú vezető tanulmányozza a nagy bajor állami erdészeti igazgatást.

A Bajor Erdészeti Egyesület a Bajor Állami Erdészeti Igazgatás és a Német Szövetségi Köztársaság támogatásával az elmélet és a gyakorlat kérdéseiről egyhetes, átfogó programot dolgozott ki. A magyar erdőgazdaság vezetői az erdészeti tervezés és annak gyakorlati megvalósítása, világos bajor koncepciója iránt nagy érdeklődést mutatnak.

A megbeszélések súlypontjai az alábbiak:

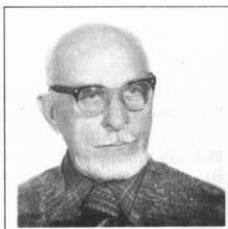
- erdőgazdasági politika és az erdőtvény,
- területrendezés és erdészeti funkció - tervezés,
- erdőgazdálkodás szervezete és vezetésének irányelvei,
- pénzügyi és munkaerő-tervezés az erdőgazdálkodásban,
- termőhelyfeltárás és erdőrendezés,
- kutatás és fejlesztés az erdőgazdálkodásban,
- tanácsadás a magán- és testületi erdőkben.

A tervezés ökológiai és ökonómiai koncepcióinak gyakorlati megvalósításait a német és a spessarti erdőgazdálkodások területén mutatták be.

A Bajor Erdészeti Egyesületet hálás köszönet illeti azért, hogy a szakterületi előadásokhoz a legilletékesebb előadókat mozgósította.

A rendezvény alkalmas volt arra, hogy Magyarország és Bajorország Erdészeti Egyesületei között a jó baráti kapcsolatok tovább bővíljenek. Az alkalommal a bajor fél háláját is kívánta kifejezni azért a nagyszerű fogadtatásért, amelyben a Bajor Erdészeti Egyesület szakmai kirándulásán résztvettek a megelőző évben Magyarországon részesítettek.

Az OEE debreceni csoportja nevében személyes szívvel tudatjuk az erdészek nagy családjával, hogy Kovács Nagy Zsigmond gyémántdiplomás erdőmérnök, erdőtanácsos, ny. erdőrendezési felügyelő Debrecenben, 1993. március 28-án, életének 93. évében elhunyt.

Életpályája jelképe lehetne a századunk viharait átélte édesz emberi és szakmai küzdelmének, helytállásának.

Kidőlt közülünk egy viharvert, sokat megérett öreg tölgy. Eltávozott korunk egy nagy öregje, aki e mozgalmas századnak tanúja lehetett. Újból csökkent azoknak az erdészeknek a száma, akik tanúfaként álltak e század viharait.

Kovács Nagy Zsigmond 1901-ben, a nagy hajdú fészekben, Hajdúböszörményben született. Dédnagyapja hajdú pandúr komisszár (ma talán a rendőrkapitányhoz áll legközelebb), aki a „hajdúk főkapitánya” rangos címért is versenyre kelhetett. E fegyverrel harcoló hajdú ősköltől örökölte a magyar haza szeretetét és a szegények, a bajbajutottak igazságának védelmét. Bátran vallja, hogy az embernek csak egy igazi rangja lehet az életben, amelyet a haza, a közösség érdekében vezet munkája által szerez meg magának.

A református főgimnáziumban alapozza életrajzát, majd 1920-ban a soproni Erdőmérnöki Főiskolára iratkozik. Itt mint „hajdúkapitánynak” igen sok dolga akad. Sopronban is „rendet kell tartani”. S ő mindig szívesen vonul „hadba”, ha a főiskolások isteni fényben tündöklő tekintélyének kell nyomatékolat adni. Szerette a selmeci főiskolás hagyományokra épülő vidám életet. „Nem ér rá” vizsgázni, így az első szigorlatát csak 1926/27-ben teszi le. Utána a rá jellemző rohammal veszi be a tudomány várát. Oklevelét 1929-ben szerzi meg, de szerez mellé egy másik diplomát is:

„Alulírott a legjobb lelkiismerettel, a tiszta igazságnak megfelelően tanúsítom, hogy Kovács Nagy Zsigmond erdőmérnök kollégám, 1921. évi december hónapban Sopron és vidékén lezajlott osztrák-magyar népszavazás alkalmával, a felsőbb megbízásra általam alakított és vezetett magyar propaganda terjesztésére és az osztrák agitáció elhárítására hivatott csoportban, az előkészítés megindításának első napjától a megnyert eredmény őrzésének az utolsó napjáig önként vállalt szolgálatot teljesített.

Ez a 7 tagú csoport, megbízatása természetéből kifolyólag, a legkényesebb, egyszersmind legveszélyesebb, vérdíjazatot is követelő akciókat eredményesen hajtotta végre, s hogy az így történteket, abban Kovács Nagy Zsigmondnak, egy emberre eső részen jóval felülmenőleg volt érdeme, mert a legveszélyesebb feladatokra mindig első sorban, önként vállalkozott, s a 24 óránkénti pihenőt igénybe soha ne véve, elejétől végig, éjjel-nappal, minden erejével szolgálta a magyar ügyet.

Debrecen, 1938. március 18-án.

Suhajda Károly
m. kir. erdőmérnökgyakornok

MÓDOSULT

A munkaterv szerint október 28-ra tervezett választmányi ülés november 25-én csütörtökön lesz a Fő u. 68-ban.

„Alulírott, mint a Bányászati és Erdészeti Főiskola Ifjúsági Körének az 1921/22. évben választott elnöke és a nyugat-magyarországi felkelés, valamint az ezt követő soproni népszavazás idején az ifjúság vezetője, a legjobb tudomásom szerint tanúsítom, hogy a fentiekben foglaltak a valóságnak megfelelnek.

Kovács Nagy Zsigmond akkoriban önfeláldozó magatartásával hazája ügyének fel nem bűsülendő szolgálatot tett és minden igaz hazafi nagyrabecsülését kérdemeltem.

Kelt Budapesten, 1938. évi március hó 21-én.

Leicht Ottó
kir. közalapítványi erdőtanácsos”

Eddig az idézet.

Végzése után 1929-ben a nagy gazdasági világválság éven nehez elhelyezkedési lehetőségekkel kell megküzdenie. Útépítéshez kerül fizikai munkásként, igaz pár nap múlva már mint vezető mérnök folytatja a Debrecenből kivezető Diószegi út építését. Végre 1930 nyarán sikerül erdészeti szakmájában elhelyezkednie. Felveszik a debreceni erdőgazgatóságához, „napszámber mellett ideiglenesen alkalmazott alföldfásító erdőmérnöknek”. Ebben a minőségben – amelyet önéletrajzában, „törvényen kívüli lator” helyzetéhez hasonlít – nyolc évig dolgozik. Nehéz anyagi körülmények között neveli 3 gyermekét; első feleségét fiatalon elveszti. Ennek ellenére lelkesen gyalog vagy kerékpáron járja a fátlan vidéket. Alföldfásítási tervet készít Kisvárdától Sarkadig, Fehérgyarmattól Törökszentmiklósig. Az erdész legnehezebb, legkisebb jövedelmet adó, de legszebb hivatását végzi: erdőt termesz, erdőt teremt a fátlan Alföldön. Évtizedek múlva erről a nem kis erőfeszítést igénylő munkáról így emlékezik: „Örülök, hogy a honfoglalással egyenértékű országfásítás munkájában résztvehettem.” Igen rangos az a névsor, akikkel ebben az alkotóközösségben Debrecenben együtt dolgozott: Balás Emil, Burdás János, Babos Károly, Botos Mihály, Rőczei Géza, Maróthy László, Papolczy József, Suhayda Károly, Petri János, Donáth Aladár, Pammer Dezső, Bakó Gyula, ifj. Béky Albert, Blaskó Pál, Kollwentz Ödön, Héjj János, Lesznyák József, Rainiss Béla, Zavacky Tivadar, Gábor Ferenc, Bortnyák István, Tóth József, Abonyi István.

1938-ban 37 éves korában nevezik ki erdőmérnök-gyakornoknak, 1939-ben pedig segéd-erdőmérnökké, egyben a nagycseri erdőhivatal vezetőjévé.

Őt kemény háborús év következik, rendes, rendkívüli és kényszerhasználattal a vezetése alatt álló hivatal erdőterületén. Munka- és igaerőhiánnyal küzdve mégis kiváló eredményeket ér el, melyeknek elismeréseként rövidesen megkapja a főmérnöki kinevezést.

Ez időben 5 erdőhivatalt is vezet egyszerre a háborús létszámnehézségek miatt, de munkáját így is kifogástalanul látja el. Szigorúan gátat vet az ez időben elharapódzó erdei legeltetéseknek. Az, hogy mit jelentett a legeltetés a civis város ősi birtokán, azt csak az tudja, aki itt élt. Az erdőtervény 1935. évi vitáján Vasáry József polgármester a parlamentben a legeltetés törvénybe iktatása ellen emigrál: „Debrecen város erdős pusztarészein (Erdőpusztákon) a királyi Kúria, és a magyar királyi belügyminisztérium által 67.532/IV–1888. szám alatt jóváhagyott határozata alapján, a kaszálórészek közt fekvő felnőtt városi erdőségekben ... a legeltetés iránti szolgalmi jog ... a debreceni lakosok javára ... a tekkönyvi betétben belekebeleztek” (bejegyezték). Az erdőtervény nem tiszteli a szolgalmi jogot, így Kovács Nagy Zsigmond teljesíti kötelességét, a legeltetők ellen több ezer feljelentést tesz. Mégis 1945-ben joghátrány nélkül igazolják, mivel egyetlen vád sem merül fel ellene. Őt év alatt megismerték az otlaklók, hogy a közös városi erdőket körömszakadtáig és tiszta kézzel védte. A kisembereket, szegényeket viszont minden bajukban támogatta és felkarolta. Emberségből mindig jelesre vizsgázott.

1945 után a tiszadobi Andrassy-birtokon az erdő államosítását végzi. Felettese az Állami Erdőhivatal megszervezésével bízza meg. Ő ennek a feladatnak maradéktalanul eleget tesz, igen nehéz körülmények között ellenáll az emberek rövidlátó, kastélyi és erdőnt nem kímélő rombolásának. Ezzel igen sok ellenséget szerez.

Hazaszeretete és igazságérzete újra a legnehezebb gátakra vezérli. 1947-ét frunk, túl vagyunk a második vesztes világháborút lezáró párizsi békeszerződésen. A győztesek kényük-kedvük szerint packáznak a bűnösnek kikiáltott nemzetekkel. A szlovákok legalábbis ezt teszik. S ha volt ennek a

szerencsétlen országnak az életében, ennek az elárvult nemzetnek a sorsában egy olyan jogos közérdek, amelyik helytállást, hűséges kötelelességteljesítést kívánt a nemzet tagjaitól, ennek szolgálatában Kovács Nagy Zsigmond mindig élen járt. Természetes, hogy ott van Pozsonyban. A szlovák-magyar lelketlen lakosságcsere-nél az áttelepítési kormánybiztosság kötelékében mint gazdasági szakértő működik. Foggal-körömmel védi a földönfutóvá tett honfitársait. A törvényerőre emelt jogtiprások dzsungelében harcol a védtelenek oldalán. (Erről kapott igazolványa is kordokumentum.)

Később, 1948-tól a műszaki ügyosztály vezetője, majd helyettes igazgatóként az erdőgazdálkodás szakvezetője lesz. Ez időben intézkedéseivel és szakmai utasításaival fejleszti az akkoriban nagyon elhanyagolt erdőművelést, erdőfelújítást és e szakágazatokhoz kapcsolódó csemetenevelést. Eközben az egyre növekvő létszám elhelyezéséhez megszervezi Debrecenben a Hunyadi utcai romházat és annak székház-zá történő újjáépítésében tevékenyen közreműködik.

1949 tavaszán felsőbb utasításra részt vesz a Nyírségi Erdőgazdasági Nemzeti Vállalat megszervezésében és annak vezérigazgató-helyettesévé nevezik ki. Az itt töltött csaknem másfél esztendő alatt erdőnevelési és -ápolási kísérleteket állít be és a fásítás gépesítését szorgalmazza.

1950-ben a szabadszállási, 1952-től pedig már a kecskeméti erdőgazdaság erdőművelési előadója. Itt az erdősítek mélyforgatásos talaj-előkészítése mellett tör lándzsát.

Kiváló munkája elismerésül 1953 tavaszán a kecskeméti erdőgazdaság főmérnökévé nevezik ki, ahol 1955 tavaszáig teljesít szolgálatot. Ez időben több cikke jelenik meg az „Erdő”-ben az alföldfásításról, az erdősítek gépesítéséről, a nyírségi homoki erdősítekről. Az ERTI-vel szoros kapcsolatot tart, tudományos munkatársnak invitálják. Nem vállalja – haza akar jönni.

Ez a vágya 1955 tavaszán teljesül, amikor Debrecenben kinevezik erdőrendezési felügyelőnek. Mint felügyelő példás rendet tart birtokpolitikai téren és éberem őrködik az üzemtervek előírásainak szakszerű betartásán. Mint társszerző részt vállal a Magyar nyárfatermesztés című szakkönyv megírásában. A nyárák bakhátas telepítése fejezetnek ő a szerzője. Hajdú-Bihar megyei munkájának utolsó felvonása az akác terjeszkedésének visszaszorítása, a gyenge termőhelyeken fenyővel történő leváltása.

Az 1957-ben megkapott káderlapon újabb bűneire derül fény: „Politikailag nem azok közé tartozik, akikre számítani, támaszkodni lehet. Az ellenforradalom alatt tevékenységet fejtett ki annak érdekében, hogy régi kisnyugdíjasok ügye rendezve legyen. Ebből a célból segített összehívni a régi erdőmérnököket és egyéb nyugdíjasokat, akik között igen sok deklasszált elem is volt. Nyilvánvaló, hogy a népi demokratikus rendszerrel szemben fenntartásai vannak, és azok közé tartozik, akik szívesen vettek volna valamiféle rendszerváltást.”

Kovács Nagy Zsigmond egyike volt azon keveseknek, akik nem tévedtek el a teóriák, az izmusok útvesztőiben, önálló véleményük volt, amit a pártállam nehezen viselt el. E kihívásokra ő egy emberöltő eredményes munkájával válaszolt. A nagycserei, a Hajdú-Bihar megyei és a Duna-Tisza közti homokvidék erdei tanúságot tehetnek arról a mérhetetlen, szinte rajongásig menő szeretetről, amivel az alföldfásítás, erdősítek iránt viseltetett. 1968-ban ment nyugdíjba.

Emlékét nemcsak a munkája nyomán létesült erdők őrzik, hanem az a sok gyakorlati tapasztalat, tudás, amely – rajta keresztül – annyi erdésznek, fiatalabb kollégának jutott osz-

tályrészül. Én is e szerencsések közé tartozom. Másfél évtizedig volt felügyelőm, tanítómesterem. Mint tapasztalt szakértő erdőművelőtől tanultuk a magyar haza és az erdészszakma szeretetét. Megtanultuk tőle, hogy az élet és ezen belül az erdészeti szakma nehézségei előtt soha nem szabad meghátrálnunk. Erdészközösségünk nevében mondok köszönetet mindenért és igaz szívvel kívánunk nyugodalmat.

Élete utolsó éveiben boldog, hogy megélhette a rendszerváltást.

Búcsúzásként – erdész hagyományaink szerint – jelképesen elhelyezem az erdő ágaiból font emlékezés koszorúit Zsiga bácsi örök nyughelyén. Ezentúl már a debrecenai Nagyerdő évszázados tölgyfái vigyázzák örök álmát.

Debrecen, 1993. május 7.

Dr. Szemerédy Miklós

E havi számunk szerzői

Anda István	erdőmérnök	Visegrád
Bartha Dénes	EFE	Sopron
Csötönyi József	MOSZ	Budapest
Csuka Imre	ETI	Debrecen
Dobos Sándor	PÁP	Budapest
Eszes Ferenc	tanár	Szeged
Göbölös Antal	felügyelő	Kecskemét
Horváth Béla	EFE	Sopron
Horváth János	EFE	Sopron
Jérôme René	erdőmérnök	Budapest
Kalmár János	Földt. Int.	Budapest
Kádár Zsombor	erdőmérnök	Marosvásárhely
Kollwenz Ödön	erdőmérnök	Pécs
Kovács Gábor	EFE	Sopron
Magyar Lajos	ERTI	Kecskemét
Mátyás Csaba	EFE	Sopron
F. Nagy Györgyi	EFE	Sopron
Nyerges Éva	Erfaterv Kft.	Budapest
Pápai Gábor	OEE	Budapest
Purger Zoltán	Erdőváll Rt.	Zalaegerszeg
Rakk Tamás	VERGA	Veszprém
Rakonczay Zoltán	EFE	Sopron
Retkes M. László	ny. műsz. vez.	Kecskemét
Safcsák Judit	PÁP	Budapest
Stefan A. Wocher	erdőmérnök	Németország
Stollmayer Ákosné	tanár	Budapest
Ifj. Solymos Rezső	PÁP	Budapest
Szántó Gábor	felügyelő	Kaposvár
Szelcsányi György	PÁP	Budapest
Szelekovszky László	term. felügyelő	Békéscsaba
Szemerédy Tamás	EFE	Sopron
Szendreiné Koren Eszter	ERTI	Budapest
Szodfridt István	EFE	Sopron
Szommer József	PÁP	Visegrád
Szönyi László	erdőmérnök	Budapest
Takács László	EFE	Sopron
Telegdy Pál	ERDŐSZÖV	Monor
Temesi Géza	KTM TvH	Budapest
Tóth Zoltán	EFE	Sopron
Walitzky Zoltán	Madártani Egy.	Budapest